

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Οδηγός Εκπόνησης

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

*Ο ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΔΙΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4485/2017 ΦΕΚ Α' 114,
ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (ΕΜΜΕ)
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ»*

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΠΜΣ «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ»

Γρυπάρειο Μέγαρο, Σοφοκλέους 1, Αθήνα 10559
Τηλ: 210 3689457, <http://www.media.uoa.gr>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή	2
2. Στόχος	2
3. Διαδικασία Κατάρτισης Διπλωματικής Εργασίας	3
3.1. Επιλογή θέματος	3
3.2. Επιλογή επιβλέποντος	3
3.3. Εξειδίκευση του θέματος	3
3.4. Υποβολή προτάσεως του θέματος της διπλωματικής εργασίας	4
4. Εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας	5
4.1. Κατάρτιση χρονοδιαγράμματος εργασιών	5
4.2. Χρήσιμες συμβουλές για την εκπόνηση της διπλωματικής	6
5. Δομή Διπλωματικής Εργασίας	9
6. Βιβλιογραφικές Αναφορές	10
7. Επισημάνσεις, Συχνά λάθη, Σημεία προς αποφυγή	11
8. Υποβολή της Διπλωματικής Εργασίας	13
9. Αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας	14
10. Διασφάλιση Πνευματικής Πρωτοτυπίας της Διπλωματικής Εργασίας	15
Παράρτημα Α: Δήλωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας	16
Παράρτημα Β: Έντυπο Δήλωσης Θέματος Διπλωματικής Εργασίας	18
Παράρτημα Γ: Έντυπο Πρότασης Διπλωματικής Εργασίας	20
Παράρτημα Δ: Προδιαγραφές Παράδοσης Διπλωματικής Εργασίας	22

1. Εισαγωγή

Στο Γ' εξάμηνο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) προβλέπεται η εκπόνηση και συγγραφή της διπλωματικής εργασίας, η οποία και υλοποιείται υπό την επίβλεψη ενός/μιας από τους διδάσκοντες/διδάσκουσες. Με τη διπλωματική εργασία ολοκληρώνονται οι μεταπτυχιακές σπουδές εφόσον οι φοιτήτριες και φοιτητές καλούνται να συγγράψουν ένα πόννημα 20.000 λέξεων (θεωρητικό ή ερευνητικό), το οποίο αποτελεί συμβολή στην επιστημονική γνώση και παρουσιάζεται ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Για την εξαγωγή του τελικού βαθμού υπολογίζονται ο μέσος όρος των μαθημάτων με συντελεστή 60% και της διπλωματικής εργασίας με 40%.

Η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας είναι υποχρεωτική για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος και είναι το αποτέλεσμα της θεωρητικής και ερευνητικής μετεκπαίδευσης των σπουδαστών και σπουδαστριών στο ΠΜΣ «Πολιτική και Διαδίκτυο». Στόχοι της διπλωματικής είναι να:

- ❖ Εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με την κριτική μελέτη και συζήτηση της επιστημονικής βιβλιογραφίας
- ❖ Εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με την υλοποίηση μικρής κλίμακας επιστημονικών μελετών.
- ❖ Προσφέρει στους/στις φοιτητές/τριες την ευκαιρία να διερευνήσουν σε βάθος ένα θέμα που τους/τις ενδιαφέρει χρησιμοποιώντας την αυστηρή, συστηματική ακαδημαϊκή προσέγγιση.
- ❖ Συνεισφέρει στην ολοκλήρωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών ώστε να μπορούν να εφαρμόσουν τις αναλυτικές αυτές δεξιότητες στον επαγγελματικό τομέα που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν.
- ❖ Επιτρέπει την εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων για την ανάλυση και επίλυση προβλημάτων.

2. Στόχος

Ο βασικός στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι η επιτυχής, αποτελεσματική και επιστημολογικά άρτια διαχείριση της επιστημονικής βιβλιογραφίας και η εφαρμογή της στην υλοποίηση ενός ερευνητικού πονήματος ή και την ανάλυση ενός θέματος.

Ζητούμενο είναι η εφαρμογή των διαθέσιμων επιστημολογικών προσεγγίσεων και των μεθοδολογιών γνώσης που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του μεταπτυχιακού, προκειμένου να υλοποιηθεί ένα ερευνητικό πόννημα ή και να αναλυθεί ένα θέμα.

Επομένως, η διπλωματική εργασία επιτρέπει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες την να εξελίξουν δεξιότητες οργάνωσης, σχεδιασμού και ανάλυσης, τις οποίες και θα μπορούν (κληθούν) να

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική και Διαδίκτυο»

αξιοποιήσουν στη μελλοντική τους σταδιοδρομία¹.

---

¹ Ο παρών Οδηγός Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας συντάχθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό διπλωματικών εργασιών του Τμήματος ΕΜΜΕ και έχει λάβει υπόψη του καλές πρακτικές από αναγνωρισμένα μεταπτυχιακά προγράμματα (Τμήματος ΦΠΣ κα).

3. Διαδικασία σχεδιασμού Διπλωματικής Εργασίας

3.1. Επιλογή θέματος

Ήδη από την έναρξη του ΠΜΣ οι διδάσκοντες εξηγούν τη σημασία της διπλωματικής εργασίας στο πλαίσιο των σπουδών και κατά τη διάρκεια των μαθημάτων προσφέρουν στοιχεία, συμβουλές και γενική καθοδήγηση σε σχέση με τα πιθανά θέματα που μπορούν οι φοιτητές/φοιτήτριες να επιλέξουν. Κάθε υποψήφιος/α μπορεί ωστόσο να προτείνει θέμα της επιλογής του/της, απευθυνόμενος/η στον διδάσκοντα/στη διδάσκουσα με των οποίων τα ερευνητικά ενδιαφέροντα ταιριάζει το θέμα επιλογής του/της.

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας πρέπει να είναι εφικτό και συγκεκριμένο. Οι φοιτητές/τριες πρέπει να υπολογίσουν και τις χρονικές απαιτήσεις της υλοποίησης της διπλωματικής πριν επιλέξουν το θέμα ενδιαφέροντος τους. Πρέπει, επίσης, να εμπίπτει στο ενδιαφέρον μελέτης των φοιτητών/τριών και αξιοποίησης των γνώσεων και αναλυτικών τους δεξιοτήτων.

Το θέμα θα πρέπει να είναι ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος και να μην είναι γενικό ή μια απλή πρακτική εφαρμογή.

Για την επιλογή θέματος της διπλωματικής εργασίας, οι φοιτητές/τριες μπορούν να πάρουν ιδέες από τις διαλέξεις και τις συζητήσεις στο πλαίσιο όλων των μαθημάτων που παρακολούθησαν, από την εργασιακή τους εμπειρία, από άλλα εξωακαδημαϊκά ενδιαφέροντα, πρόσφατα επίκαιρα γεγονότα, ερευνητικά προγράμματα που συμμετείχαν, που όμως βρίσκονται και σε συνάφεια με την επιλεγείσα κατεύθυνση του ΠΜΣ. Είναι σημαντικό, οι φοιτητές/τριες να επιλέγουν θέμα διπλωματικής εργασίας που τους ενδιαφέρει, ή και σχετίζεται με τις βιωμένες εμπειρίες τους σε σχέση με την ευρύτερη κουλτούρα, τα ΜΜΕ και τη δημοφιλή κουλτούρα και τη δημόσια σφαίρα.

3.2. Επιλογή επιβλέποντος

Οι επιβλέποντες/επιβλέπουσες μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ του τμήματος ΕΜΜΕ ή μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων του ΕΚΠΑ, ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον είναι διδάσκοντες/ουσες του ΠΜΣ «Πολιτική και Διαδίκτυο». Όπως προαναφέρθηκε, το προτεινόμενο θέμα της διπλωματικής πρέπει να συνδέεται με τα επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα του επιβλέποντος καθηγητή/της επιβλέπουσας καθηγήτριας.

3.3. Προσδιορισμός του θέματος και διαμόρφωση της βασικής δομής

Για τον προσδιορισμό του θέματος της διπλωματικής εργασίας απαιτείται η επικοινωνία με την

πιθανή επιβλέπουσα/ τον πιθανό επιβλέποντα για τη συζήτηση των παρακάτω θεμάτων:

- ❖ Ενημέρωση του επιβλέποντα/ της επιβλέπουσας για το θέμα επιλογής και συζήτηση τόσο για το θέμα όσο και για το κεντρικό ερώτημα της μελέτης (θεωρητικής ή ερευνητικής).
- ❖ Μετά την επιλογή του θέματος, ακολουθεί η διαμόρφωση του θεωρητικού πλαισίου, δηλαδή, η αναζήτηση και επισκόπηση της (ελληνικής και ξενόγλωσσης) βιβλιογραφίας σχετικά με το θέμα. Βάσει του θεωρητικού πλαισίου διαμορφώνονται τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και οι ερευνητικές υποθέσεις της διπλωματικής εργασίας.
- ❖ Παράλληλα αποφασίζεται η μεθοδολογία που θεωρείται κατάλληλη για τη διερεύνηση του συγκεκριμένου θέματος, πχ, ποσοτική ή/και ποιοτική. Αν η διπλωματική εργασία είναι θεωρητική τότε αυτό το στάδιο παραλείπεται.

Στο στάδιο αυτό, κατά κανόνα, θα αναδυθούν κι άλλες δυνατότητες ερωτημάτων και υποθέσεων για ανάλυση. Θα πρέπει το θέμα που έχει επιλεγεί, η απαιτούμενη ερευνητική μεθοδολογία, η συλλογή και ανάλυση δεδομένων να είναι δυνατόν να ολοκληρωθούν εντός του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος. Μετά από τις αρχικές αυτές σκέψεις και συζητήσεις με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα διατυπώστε το θέμα κατά το σαφέστερο δυνατό τρόπο και ο σχεδιασμός να διέπεται από οικονομία και σωστή διαχείριση σε σχέση με το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Να θυμάστε: Είναι απολύτως θεμιτό να έχετε μεγάλες προσδοκίες για τη διπλωματική σας, πλην όμως, για να προκύψει ένα επιτυχημένο πόνημα πρέπει να είναι χρονικά εφικτό, μεθοδολογικά και επιστημολογικά οριοθετημένο.

3.4. Υποβολή προτάσεως του θέματος της διπλωματικής εργασίας

Αφού το θέμα καθοριστεί και διατυπωθεί πλήρως και σαφώς, πρέπει να υποβληθεί δήλωση στη Γραμματεία του ΠΜΣ με το προτεινόμενο θέμα εντός της προθεσμίας που θα ανακοινωθεί. (Βλ. Παράρτημα: «Υποβολή δήλωσης - προτάσεως για θέμα της διπλωματικής εργασίας»).

Η πρόταση αποτελεί το σχέδιο βάσει του οποίου θα υλοποιηθεί η διπλωματική εργασία και πρέπει πριν την υποβολή της στη γραμματεία του ΠΜΣ να περιέχει απαραίτητως:

- ❖ τον προτεινόμενο τίτλο του θέματος,
- ❖ την έγκριση του επιβλέποντος/της επιβλέπουσας,
- ❖ την έγκριση του Διευθυντή/της Διευθύντριας του ΠΜΣ.

Η πρόταση συνοδεύεται από «περίγραμμα της προτεινόμενης ερευνητικής μελέτης» το οποίο περιλαμβάνει: Τίτλο του θέματος, Σύντομη περιγραφή (σκοπός & στόχοι), Αιτιολόγηση της σημασίας του θέματος, Μεθοδολογία της έρευνας, Ενδεικτική βιβλιογραφία. Η πρόταση-δήλωση διπλωματικής εργασίας υποβάλλεται με ειδικό έντυπο («Έντυπο Δήλωσης Θέματος Διπλωματικής Εργασίας», διαθέσιμο από τον ιστότοπο του ΠΜΣ: http://www.media.uoa.gr/fileadmin/media.uoa.gr/uploads/pics/news/attachments/Prodiagrafes_de-dd_01.docx

Μεταβολή στον τίτλο/θέμα της διπλωματικής εργασίας μπορεί να γίνει μόνο με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος/της επιβλέπουσας και του διευθυντή/της διευθύντριας του ΠΜΣ, μέχρι και την υποβολή της για αξιολόγηση.

Σημείωση: Δεν είναι δυνατή η εκπόνηση ομαδικών διπλωματικών εργασιών.

Ο τελικός κατάλογος με τα ονόματα των φοιτητών/τριών, τα θέματα και των επιβλεπόντων/ουσών εκπόνησης των διπλωματικών εργασιών εγκρίνονται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ (ΣΕΠΜΣ).

4. Εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας

4.1. Κατάρτιση χρονοδιαγράμματος εργασιών

Οι διπλωματικές εργασίες πρέπει να παραδίδονται εντός των ορισμένων προθεσμιών και πάντως το αργότερο έως την **28^η Φεβρουαρίου** κάθε έτους. **Διαφορετικά απαιτείται παράταση καταβάλλοντας τα τέλη φοίτησης του 4^{ου} εξαμήνου.**

Όταν το θέμα της εργασίας γίνει δεκτό, καταρτίζεται σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή ή την επιβλέπουσα καθηγήτρια το *χρονοδιάγραμμα εργασιών*. Αυτό όμως μπορεί να έχει ήδη συζητηθεί κατά τη συμφωνία του θέματος με την επιβλέπουσα/τον επιβλέποντα, ώστε να υπάρχει πρόσθετος χρόνος προετοιμασίας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της διπλωματικής εργασίας.

Παρότι δεν αποτελεί υποχρεωτικό έγγραφο που πρέπει να κατατεθεί στη Γραμματεία, το εν λόγω *χρονοδιάγραμμα εργασιών*, συμβάλλει στην καλύτερη οργάνωση του χρόνου ολοκλήρωσης των επιμέρους τμημάτων και συγγραφής των κεφαλαίων της εργασίας, καθώς περιλαμβάνει *σημαντικά χρονικά ορόσημα*, που, μεταξύ άλλων, αφορούν και στα εξής χρονικά διαστήματα-ημερομηνίες ολοκλήρωσης:

- της βιβλιογραφικής επισκόπησης,
- του ερευνητικού εργαλείου (πχ, ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, έλεγχος αρχείων, παρατήρηση),
- της συλλογής των δεδομένων,
- της επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων,
- της συγγραφής του τελικού κειμένου της διπλωματικής εργασίας και
- της υποβολής προς έλεγχο και τελική έγκριση ολοκλήρου του κειμένου της εργασίας στον επιβλέποντα.

4.2. Χρήσιμες συμβουλές για την εκπόνηση της διπλωματικής

Η συστηματικά οργανωμένη δομή και το περιεχόμενο της διπλωματικής εργασίας (όπως και των επιμέρους εργασιών στο πλαίσιο των σπουδών σας) βοηθούν την οργάνωση της σκέψης καθώς και τη διεύρυνση των οριζόντων στη μελλοντική σας σταδιοδρομία. Προς αυτή την κατεύθυνση, είναι χρήσιμες οι ακόλουθες συμβουλές:

1. Ορισμός και διάθεση *συγκεκριμένων ημερών και ωρών* αφιερωμένων για την προετοιμασία της διπλωματικής εργασίας.

2. Σωστή δόμηση της εργασίας σε *μέρη, κεφάλαια, ενότητες* και *υποενότητες* έχοντας ως γνώμονα μια διεθνώς καθιερωμένη δομή επιστημονικών μελετών (αναλυτική περιγραφή της δομής παρατίθεται σε επόμενη ενότητα). Ειδικότερα, η δομή της μελέτης μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά κεφάλαια.
3. Η διπλωματική εργασία μπορεί να είναι *εμπειρική*, δηλαδή να περιλαμβάνει έρευνα πεδίου με πρωτογενή δεδομένα, ή δευτερογενή ανάλυση δεδομένων, ή *θεωρητική (διπλωματική βιβλιοθήκης)*, που αποτελεί την εκτενή κριτική συζήτηση και ανάλυση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας γύρω από ένα θέμα/πρόβλημα/φαινόμενο. Στην πρώτη περίπτωση καλείστε να σχεδιάσετε ένα μικρής κλίμακας ερευνητικό έργο που θα περιλαμβάνει θεωρητικό μέρος (βιβλιογραφική επισκόπηση) και ερευνητικό μέρος (μεθοδολογία έρευνας, ανάλυση), ενώ στη δεύτερη περίπτωση καλείστε να κάνετε μια εκτενή κριτική συζήτηση και ανάλυση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας γύρω από ένα θέμα με σκοπό την ταυτοποίηση κενών και προβλημάτων στην έρευνα.
4. Ο τρόπος συγγραφής της διπλωματικής εργασίας απέχει τόσο ως προς τη δομή, όσο και ως προς το περιεχόμενο από το δημοσιογραφικό λόγο (και τη φιλοσοφία στη συγγραφή εκθέσεων χάραξης στρατηγικής) που εν πολλοίς έχει ένα περισσότερο αφηγηματικό χαρακτήρα (και ένα τεχνοκρατικό χαρακτήρα αντίστοιχα). Βασική αρχή στη συγγραφή μιας διπλωματικής εργασίας είναι ο ρόλος εκείνου/εκείνης που τη γράφει, που είναι αυτός της κριτικής παρατήρησης. Σε κάθε τέτοιου είδους πόνημα ο/η δημιουργός του καλείται να συζητήσει κριτικά ένα θέμα/φαινόμενο, αντλώντας από τη δεδομένη ή τη διαθέσιμη βιβλιογραφία και σχεδιάζοντας ένα μεθοδολογικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα αναλύσει το θέμα/πρόβλημα φαινόμενο που επέλεξε να μελετήσει (αν η διπλωματική είναι ερευνητική).
5. Για τη συγγραφή όλων, οι πηγές πρέπει να είναι, κυρίως, *άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, άρθρα σε συλλογικούς τόμους και κεφάλαια βιβλίων*. Σε αυτά υπολογίζονται και οι *εκθέσεις έρευνας από ερευνητικά έργα*, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί στο πλαίσιο ακαδημαϊκής έρευνας.
6. Οι πληροφορίες από το διαδίκτυο, όπως δημοσιογραφικά άρθρα ή λήμματα ιστοσελίδων όπως διάφορα Wikis, ιστοσελίδες και blogs ΔΕΝ αποτελούν επιστημολογικά αξιόπιστα εργαλεία τεκμηρίωσης, και ως εκ τούτου ΔΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη επιχειρημάτων, παρά μόνο για την περιγραφή του υπό συζήτηση θέματος (π.χ. την αποτύπωση του δημόσιου διαλόγου γύρω από το θέμα) και σε συγκεκριμένα σημεία της εργασίας (π.χ. εισαγωγή). *Διαδικτυακές έγκυρες και έγκριτες πηγές* μπορεί να θεωρηθούν τα αποθετήρια Διδακτορικών Διατριβών (www.ekt.gr), τα Πρακτικά Συνεδρίων, και άλλες βάσεις δεδομένων με επιστημονικά τεκμηριωμένο περιεχόμενο. Βάσεις δεδομένων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελούν η HEAL link (ηλεκτρονικός σύνδεσμος ελληνικών βιβλιοθηκών) οι Scopus, ERIC, Google Scholar, ResearchGate κ.α. Οι μεταπτυχιακές εργασίες μπορούν μόνο υπό πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις να χρησιμοποιηθούν και γι'αυτό καλό είναι να αποφεύγονται, εκτός αν αυτές προταθούν από την επιβλέπουσα/επιβλέποντα.
7. Στην κριτική μελέτη και αξιοποίηση και των βιβλιογραφικών πηγών (κείμενα, πίνακες, σχήματα,

κα.) είναι υποχρεωτική η τεκμηριωμένη αναφορά της πηγής με όποιο βιβλιογραφικό σύστημα έχετε επιλέξει.

Αν χρησιμοποιείτε κατά λέξη το λόγο των συγγραφέων, τότε στην τεκμηρίωση της πηγής πρέπει να χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά παραθέματα και παραπομπές σελίδων.

Η χρήση ψευδών ή ανακριβών πηγών και αναφορών αποτελεί σοβαρότατο παράπτωμα στην επιστημονική έρευνα (εμπίπτει στην κατηγορία της «λογοκλοπής») και επισύρει αυστηρές κυρώσεις².

Ο επιβλέπων καθηγητής/η επιβλέπουσα καθηγήτρια θα δώσει γενικές κατευθύνσεις σχετικά με την αναζήτηση και την καταγραφή των πηγών. Στο Παράρτημα IV «Οδηγός βιβλιογραφικών αναφορών», παρατίθεται ο τρόπος αναφοράς των πηγών εντός του κειμένου και στο τμήμα της βιβλιογραφίας.

5. Συνοπτικές Οδηγίες για το περιεχόμενο της διπλωματικής

Ακολουθούν οδηγίες που αφορούν το περιεχόμενο μιας διπλωματικής εργασίας. Να σημειωθεί εδώ ότι σε περίπτωση θεωρητικής διπλωματικής τα κεφάλαια μεθοδολογίας έρευνας και συζήτησης των αποτελεσμάτων αντικαθίστανται με κεφάλαια βιβλιογραφικής επισκόπησης εφόσον σε αυτό το πρότυπο διπλωματικής στόχος είναι η εκτενής κριτική συζήτηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας γύρω από ένα θέμα.

1. Στο κεφάλαιο της **Εισαγωγής**, πρέπει οι αξιολογητές/τριες και οι αναγώστες/αναγνώστριες να έχουν ξεκάθαρη εικόνα των λόγων που γίνεται η διπλωματική εργασία (αναγκαιότητα) και μια περιγραφή του τρόπου (θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο που αυτό θα γίνει). Αυτό περιλαμβάνει ενδεχομένως μια περιγραφή του δημόσιου και ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος γύρω από το θέμα (αναγκαιότητα), περιγράφει το θεωρητικό πλαίσιο και τις μεθοδολογικές επιλογές της μελέτης (αιτιολόγηση τρόπου εργασίας) και τους σκοπούς και τους στόχους της έρευνας. Στο τέλος της εισαγωγής είναι καλό να γίνει μια *συνοπτική παρουσίαση κάθε κεφαλαίου*.
2. Το κεφάλαιο/τα κεφάλαια της **Βιβλιογραφικής Επισκόπησης** αποτελεί/ούν τον κορμό για τη συγγραφή οποιουδήποτε επιστημονικού κειμένου. Η ανάγνωση της βιβλιογραφίας, των πηγών και του εν γένει υλικού γίνεται με τήρηση σημειώσεων και πιθανώς περιλήψεων. Η βιβλιογραφική όμως επισκόπηση δε μπορεί να είναι μια απλή παράθεση περιλήψεων μελετών ή πηγών, αλλά πρέπει να είναι μια κριτική διαλεκτική συζήτηση των πηγών ώστε να προκύπτει το πως πλασιώνεται θεωρητικά το θέμα μελέτης μέσα από τον ακαδημαϊκό διάλογο συνολικά. Τα ευρήματα και οι διαπιστώσεις της βιβλιογραφικής επισκόπησης (και

² Οι κυρώσεις μπορεί να είναι ακαδημαϊκές, λχ, αφαίρεση τίτλων σπουδών, απώλεια θέσης, διαγραφή από το ΠΜΣ, ακύρωση εκλογής σε θέση κλπ., μπορεί να είναι και ποινικές, καθώς εμπίπτει στην ευρύτερη κατηγορία της κλοπής

επομένως οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και πρόσθετες που θα απαιτήσουν τα ευρήματα της έρευνας) θα χρησιμοποιηθούν κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων της διπλωματικής εργασίας.

Γράφοντας την εργασία οφείλετε να συζητάτε εξίσου τις διαφορετικές προσεγγίσεις, χωρίς να τοποθετείτε προσωπικά απέναντι σε κάποια (π.χ. λέγοντας “ο τάδε συγγραφέας έχει απόλυτο δίκιο όταν λέει ότι...”), καθώς επίσης οφείλετε να σημειώνετε τα κενά, τις αντιφάσεις ή τις δικαιολογημένες ερωτήσεις που μπορεί να εγείρει μια προσέγγιση. Για παράδειγμα, αν το θέμα εργασίας είναι η βία στα Μέσα, τότε συζητώντας την ακαδημαϊκή βιβλιογραφία γύρω από το θέμα δεν πρέπει να ταχθείτε απαρέγκλιτα υπέρ της άποψης ότι τα Μέσα βλάπτουν ή επηρεάζουν με κάποια τρόπο τα ακροατήρια (Σχολή Επιδράσεων), αλλά να ελέγξετε την ύπαρξη και άλλων προσεγγίσεων (π.χ. Πολιτισμικές Σπουδές) που βλέπουν κριτικά και αποδεικνύουν εμπειρικά (μέσω έρευνας) τα προβλήματα που μπορεί να έχει η πρώτη προσέγγιση, και να ισορροπήσετε ανάμεσα στις δυο. Αυτή είναι και η έννοια της κριτικής ανάγνωσης της βιβλιογραφίας που επιζητούμε στην ακαδημαϊκή γραφή αλλά και στη δημιουργική και κριτική γραφή εν γένει.

3. Στο κεφάλαιο της **Μεθοδολογίας Έρευνας** θα πρέπει να περιγραφούν:

(α) Ο γενικός προσανατολισμός της ερευνητικής μεθοδολογίας (πχ, ποιοτική ή ποσοτική έρευνα, ή ακόμη και συνδυασμός τους) και η συγκεκριμένη μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί, πχ, δημοσκόπηση, ανάλυση περιεχομένου, πείραμα, ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις βάθους, παρατήρηση.

(β) Το ερευνητικό εργαλείο - μέσο συλλογής δεδομένων που θα χρησιμοποιηθεί στην έρευνα, πχ, ερωτηματολόγιο, σχήμα κωδικοποίησης ελέγχου αρχείων, οδηγός ημι-δομημένης συνέντευξης, ακολουθία ενεργειών παρατήρησης. Ο σχεδιασμός, το είδος, το περιεχόμενο και η κατασκευή του μέσου συλλογής δεδομένων πρέπει να οργανώνεται και να διαμορφώνεται σε θεματικές ενότητες, οι οποίες αντιστοιχούν στις βασικές έννοιες του θεωρητικού πλαισίου και συσχετίζονται άμεσα με τα ερευνητικά ερωτήματα και τις ερευνητικές υποθέσεις.

(γ) Η ταυτότητα του δείγματος της έρευνας και επομένως τα χαρακτηριστικά στοιχεία που αφορούν το σαφή και πλήρη καθορισμό του πληθυσμού της έρευνας, τη μέθοδο δειγματοληψίας και το δείγμα της έρευνας, τον τρόπο μέτρησης-αποτίμησης διαφόρων νέων μεταβλητών, θεματικών δεικτών κλπ.

(ε) Διάφορα μεθοδολογικά θέματα σχετικά με την έρευνα της διπλωματικής εργασίας, πχ, θέματα εγκυρότητας (validity) και αξιοπιστίας (reliability) των μετρήσεων κα. Καθώς και τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στην έρευνα εφόσον αυτή στηρίζεται σε ποιοτικές μεθοδολογίες

(στ) Η στρατηγική ανάλυσης των δεδομένων που συνελέγησαν είτε αυτό προβλέπει τη στατιστική τους επεξεργασία, είτε την ανάλυση με μεθόδους ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων (θεματική ανάλυση, ανάλυση λόγου, κειμένου, περιεχομένου, κριτική ανάλυση λόγου, σημειολογία-σημειωτική ανάλυση, αφηγηματική ανάλυση κ.α.)

4. Το κεφάλαιο (/τα κεφάλαια) της **Ανάλυσης Αποτελεσμάτων** πρέπει να περιλαμβάνει/ουν:

(α) Παρουσίαση των ευρημάτων που προέκυψαν από την ανάλυση των δεδομένων σύμφωνα με καθιερωμένους τρόπους παρουσίασης αποτελεσμάτων ποιοτικής και ποσοτικής μεθοδολογίας.

(β) Η ανάλυση και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας πρέπει να ακολουθεί τη σειρά των ερευνητικών ερωτημάτων - ερευνητικών υποθέσεων της διπλωματικής εργασίας και να δίνονται οι αντίστοιχες απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα καθώς επίσης και αν επιβεβαιώνονται ή όχι οι ερευνητικές υποθέσεις.

(γ) Στην περίπτωση της επιλογής ποιοτικής εμπειρικής μελέτης και με συνέπεια στο στόχο της διπλωματικής εργασίας που είναι η απάντηση στο κύριο ερευνητικό ερώτημα και τα υποερωτήματα, πρέπει η ανάλυση των ευρημάτων να γίνεται σε θεματικές ενότητες ώστε τόσο οι αξιολογητές/αξιολογήτριες όσο και οι αναγνώστες/αναγνώστριες να έχουν εικόνα μιας δομικά άρτιας και κατανοητής ανάλυσης.

(δ) Η ανάλυση των αποτελεσμάτων δε μπορεί να είναι μια απλή περιγραφική αποτύπωση και περίληψη των δεδομένων που προέκυψαν από τη διαδικασία της συλλογής αλλά μια συνθετική συζήτησή τους μέσα από το πρίσμα της επιστημονικής βιβλιογραφίας. Πρέπει δηλαδή να τεκμηριώνεται η επιχειρηματολογία για το τι προκύπτει από τη συλλογή δεδομένων με τη χρήση επιστημονικών πηγών, διαφορετικά η απλή παράθεση τους θεωρείται αποτέλεσμα προσωπικής γνώμης και παραμένει μη τεκμηριωμένη.

5. Το κεφάλαιο των **Συμπερασμάτων**, στο οποίο θα πρέπει:

(α) Να περιλαμβάνει τη σύνοψη του τρόπου εργασίας κατά τη διάρκεια της διπλωματικής. Δηλαδή τι ειπώθηκε, παρατέθηκε κατά τη διάρκεια της εργασίας, πως υλοποιήθηκε η έρευνα ή η ανάλυση των θεωρητικών πηγών (αν η διπλωματική εργασία είναι θεωρητική)

(β) Να παρουσιαστούν τα ευρήματα που προέκυψαν είτε από την εμπειρική μελέτη ενός θέματος, είτε από τη θεωρητική ανάλυση του και να εξηγηθούν οι θεωρητικές προεκτάσεις των ευρημάτων αυτών, κάτι που προκύπτει από τον κριτικό συνδυασμό της επιστημολογικής γνώσης με τα ευρήματα της έρευνας

(γ) Να αναφερθούν οι περιορισμοί και προβλήματα της εργασίας (πχ, μεθοδολογικοί περιορισμοί, περιορισμοί ανάλυσης, περιορισμοί γενίκευσης αποτελεσμάτων κλπ.)

(δ) Να γίνουν προτάσεις για μελλοντική έρευνα στο θέμα της εργασίας.

6. Δομή της Διπλωματικής Εργασίας

Μια διπλωματική εργασία περιλαμβάνει συνήθως τις ακόλουθες ενότητες (ενδεικτικά):

- 1. Τίτλος.** Συνήθως τη σελίδα τίτλου, ό,τι συνήθως ονομάζεται εξώφυλλο, ακολουθεί μια κενή σελίδα. Η σελίδα τίτλου μιας διπλωματικής εργασίας παρατίθεται στο τέλος του παρόντος εγγράφου. Τη σελίδα τίτλου μπορεί να ακολουθεί σελίδα με αφιέρωση ή/και σελίδα με μότο (επίγραμμα) και ευχαριστίες
- 2. Περίληψη διπλωματικής:** Γράφετε την περίληψη της διπλωματικής στα Ελληνικά και τα Αγγλικά έτσι ώστε να προσφέρεται μια κατανοητή και συνοπτική εικόνα του πονήματος σας
- 3. Πίνακας Περιεχομένων.**
- 4. Κατάλογος Πινάκων/Γραφημάτων/Εικόνων.**
- 5. Εισαγωγή.** Η εισαγωγή περιλαμβάνει μια περιγραφή του δημόσιου και ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος γύρω από το θέμα (αναγκαιότητα), περιγράφει το θεωρητικό πλαίσιο και τις μεθοδολογικές επιλογές της μελέτης (αιτιολόγηση τρόπου εργασίας) και τους σκοπούς και τους στόχους της έρευνας. Στην εισαγωγή αναφέρεται και το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα της μελέτης. Στο τέλος της εισαγωγής είναι καλό να γίνει μια συνοπτική παρουσίαση κάθε κεφαλαίου (προτεινόμενο όριο λέξεων: 700-900 λέξεις).
- 6. Θεωρητικό πλαίσιο.** Παρουσιάζεται η κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας, οι θεωρητικές μελέτες ή εμπειρικές έρευνες για το προτεινόμενο θέμα στην ελληνική και τη διεθνή βιβλιογραφία. Ερευνητικές ανάγκες που καλύπτει η διπλωματική εργασία, οι οποίες δεν καλύπτονται από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία. Εξήγηση της πρωτοτυπίας μιας εργασίας. Για παράδειγμα, αν το θέμα της εργασίας αφορά τον τρόπο κάλυψης μειονοτικών ή πολιτισμικά διαφορετικών ομάδων, οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν όχι μόνο την ειδική βιβλιογραφία επί του θέματος, αλλά και να συζητήσουν πώς τέτοια θέματα εντάσσονται μέσα στο πλαίσιο ευρύτερων συζητήσεων για την αποδοχή και απεικόνιση του Άλλου, του πολιτισμικά Άλλου, μέσα στο πλαίσιο της δημόσιας σφαίρας ή της δημοφιλούς κουλτούρας. Σε κάθε περίπτωση στο κεφάλαιο (ή τα κεφάλαια) της βιβλιογραφικής επισκόπησης (στην αρχή της εργασίας) περιλαμβάνει τη συζήτηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας για το θέμα και τη συζήτηση των μεγαλύτερων θεωρητικών ζητημάτων μέσα στα οποία εντάσσεται το θέμα μελέτης (προτεινόμενο όριο λέξεων: 6000-7000 λέξεις).
- 7. Μεθοδολογία έρευνας.** Ακριβής καθορισμός του κύριου ερευνητικού ερωτήματος και των ερευνητικών ερωτημάτων ή/και υποθέσεων. Περιγραφή του θεωρητικού μοντέλου και της μεθοδολογίας που ακολουθείται. Καταλληλότητα της προτεινόμενης μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο θέμα. Περιγραφή του ερευνητικού υλικού (πχ, από ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, κωδικοποίηση δημοσιευμάτων κλπ.). Περιγραφή των ηθικών ζητημάτων που ανακύπτουν στην έρευνα

καθώς και της στρατηγικής για την ανάλυση που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί. (προτεινόμενο όριο λέξεων: 1000-1200 λέξεις).

8. Τα κεφάλαια **Ανάλυσης αποτελεσμάτων και Συμπερασμάτων**, όπως περιγράφονται προηγουμένως (προτεινόμενο όριο λέξεων για την ανάλυση: 5000-6000 λέξεις και 1200-1500 λέξεις για τα συμπεράσματα).
9. **Βιβλιογραφία**. Η βιβλιογραφία δεν αριθμείται ως κεφάλαιο. Η σειρά αναφοράς είναι αλφαβητική και στη συνέχεια χρονολογική. Προσοχή: περιλαμβάνονται μόνο οι αναφορές που παρατίθενται στο κείμενο της εργασίας, να υπάρχει πλήρης αντιστοίχιση μεταξύ τους. Διαχωρίζετε την ελληνική από την ξενόγλωσση βιβλιογραφία καθώς και τις επιστημονικές πηγές από πηγές που προέρχονται από ιστοσελίδες, ΜΜΕ και άλλες μη επιστημονικές πηγές.
10. **Παραρτήματα**. Στα παραρτήματα περιλαμβάνεται συμπληρωματικό υλικό της εργασίας, όπως: το ερωτηματολόγιο, ή ο οδηγός συνέντευξης ή το σχήμα κωδικοποίησης της έρευνας, πίνακες δευτερεύουσας σημασίας, συντομογραφίες κλπ. Προσοχή: δεδομένα όπως η βάση δεδομένων προς στατιστική επεξεργασία ή οι απομαγνητοφωνήσεις συνεντεύξεων/ ομάδων εστίασης ή οι σημειώσεις από την παρατήρηση, είναι υλικό πνευματικής ιδιοκτησίας του φοιτητή/της φοιτήτριας και δε μπαίνει στο παράρτημα

7. Βιβλιογραφικές Αναφορές

Για τη συγγραφή της εργασίας, συνιστάται στους/στις φοιτητές/τριες να συμβουλευονται τις οδηγίες προς συγγραφείς (Guides for authors / Instructions to/for authors / Stylesheets) επιστημονικών περιοδικών με θεματολογία συναφή προς αυτήν της διπλωματικής εργασίας, πχ,

Συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών (βιβλιοθήκη ΕΚΠΑ):
<http://www.lib.uoa.gr/nc/mathaino-pos/arthro/article/systimata-bibliografikon-parapompon.html>

Harvard Referencing Style: <https://www5.open.ac.uk/library/referencing-and-plagiarism/quick-guide-to-harvard-referencing-cite-them-right>

APA (American Psychological Association) Referencing Style: <https://apastyle.apa.org>

Chicago MLA Referencing Style: https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

Σημαντικό είναι ο/η συγγραφέας να ακολουθεί απαρέγκλιτα ένα και το αυτό πρότυπο, ειδικά ως προς τις παραπομπές και τις βιβλιογραφικές καταχωρίσεις. Το συνηθέστερο λάθος γραφής σε μια διπλωματική εργασία είναι η σύγχυση των προτύπων, λχ, η εμφάνιση ανομοιομορφίας σε

παραπομπές όπως: Chomsky (1977, 211), Irvine (2011: 22) κλπ. Ο/Η υποψήφιος/α πρέπει να ακολουθεί με συνέπεια τους κανόνες βιβλιογραφικών παραπομπών και καταχωρίσεων. Οι κανόνες αυτοί περιγράφονται σε ειδικά εκπαιδευτικά βιβλία, ανάλογα με το γνωστικό πεδίο στο οποίο

εμπίπτει η προτεινόμενη διπλωματική εργασία ή διδακτορική διατριβή (πχ, Eco, U. (1994), *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, εισαγωγή, μτφ. και επιμ. Μ. Κονδύλη, Αθήνα: Νήσος. Howard, K. & Sharp, J. A. (1994), *Η επιστημονική μελέτη: Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών*, μτφρ. Β. Π. Νταλάκος, πρόλογος-επιμ. Κ. Μ. Σοφούλης, Αθήνα: Gutenberg. Πολίτης, Α. (1998), *Υποσημειώσεις και παραπομπές*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Ιορδανίδου, Α. (1999), (επιμ.), *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκης. Επίσης, σε ειδικά εγχειρίδια (πχ, *The Chicago Manual of Style*, Chicago: University of Chicago Press, 2010· *Publication Manual of the American Psychological Association*, Washington, DC: American Psychological Association, 2016· *MLA Handbook for Writers of Research Papers*, New York: Modern Language Association of America, 2009).

Ως **παραπομπή**, εννοείται ουσιαστικά ο τρόπος με τον οποίο δηλώνεται στον αναγνώστη του κειμένου ότι μία ορισμένη πληροφορία ή ιδέα που παρουσιάζεται στη ροή της εργασίας έχει προέλθει από μία άλλη πηγή. Σκοπός είναι να αναφερθεί όλη η αναγκαία πληροφορία, που θα βοηθήσει τον αναγνώστη να εντοπίσει την παραπομπή. Οι παραπομπές παρατίθενται μέσα στο κείμενο, εντός παρένθεσης και ακολουθούν όλες με συνέπεια ένα από τα παραπάνω συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών που θα επιλέξετε.

Για κάθε μία από αυτές τις παραπομπές, θα πρέπει στο τέλος της εργασίας να υπάρχει κι η αντίστοιχη **βιβλιογραφική αναφορά**. Κάθε φορά που χρησιμοποιείται μία παραπομπή εντός του κειμένου, υποχρεωτικά πρέπει να υπάρχει και η αντίστοιχη της βιβλιογραφική αναφορά στη βιβλιογραφία (και το αντίστροφο). Απαραίτητα στοιχεία που απαιτούνται για την παράθεση των βιβλιογραφικών πηγών είναι το όνομα του συγγραφέα, το έτος δημοσίευσης, ο τίτλος της εργασίας, το είδος της πηγής δημοσίευσης και άλλα δεδομένα που χαρακτηρίζουν τη συγκεκριμένη αναφορά (βλέπε τα παραπάνω βιβλιογραφικά συστήματα).

Στην εργασία χρησιμοποιούνται ως παραπομπές κι αναφορές μόνο ό,τι έχει μελετηθεί, δηλαδή, η πηγή από όπου αντλήθηκε άμεσα κάθε πληροφορία. Πρέπει πάντοτε να γίνεται προσπάθεια εντοπισμού της αρχικής πηγής, πριν τη χρήση κάποιας δευτερεύουσας. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε θα πρέπει να δηλώνεται στην παραπομπή η δευτερεύουσα πηγή από όπου αντλήθηκε η πληροφορία: «σύμφωνα με την "πηγή Α" (2000), όπως αναφέρεται στην "πηγή Β (2010)».

Αναλυτικός οδηγός για τον τρόπο παράθεσης των βιβλιογραφικών αναφορών με παραδείγματα περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV.

8. Επισημάνσεις, συχνά λάθη, σημεία προς αποφυγή

Στην ενότητα αυτή επισημαίνονται ορισμένα από τα συχνά λάθη που παρατηρούνται σε διπλωματικές εργασίες (ΔΕ) με σκοπό την αποφυγή τους και κάποιες πρόσθετες οδηγίες.

- Επανάληψη θεματολογίας & περιπτώσιολογία

Διερευνώνται θέματα που έχουν ήδη διερευνηθεί σε μεγάλο βαθμό στο πλαίσιο ΔΕ παρελθόντων ετών χωρίς να τεκμηριώνεται η σημασία, αναγκαιότητα και η πρωτοτυπία της προτεινόμενης διερεύνησης του θέματος.

- Απλή παράθεση των μελετών χωρίς διαλεκτική κριτική συζήτηση

Δεν καταφέρνει ο/η συγγραφέας να δείξει τη δεξιότητα κατανόησης της διαθέσιμης βιβλιογραφίας και σύνθεσης μιας κριτικής συζήτησης των σχετικών επιστημονικών πηγών με αποτέλεσμα

Α) να καταλήγει σε μια απλή παράθεση απόψεων.

Β) να μην τεκμηριώνει την ανάγκη μελέτης του θέματος που έχει επιλέξει να ερευνήσει

Ο/ η συγγραφέας οφείλει να παραπέμπει τακτικά στη βιβλιογραφία, ώστε να αποδεικνύει ότι αυτά για τα οποία επιχειρηματολογεί δεν είναι προσωπικές του απόψεις, αλλά τεκμαίρονται από τη βιβλιογραφία. Πολύ συχνά παρατηρείται έλλειψη παραπομπών στη βιβλιογραφία παρά το ότι οι φοιτητές/ φοιτήτριες έχουν μελετήσει σε βάθος τις διαθέσιμες πηγές. Πλην όμως, οι αναφορές στη βιβλιογραφία μέσα στο κείμενο επιβεβαιώνουν ότι ο/η συγγραφέας όχι μόνο έχει μελετήσει τη βιβλιογραφία, αλλά και έχει την ικανότητα να τη συζητήσει κριτικά, συνθέτοντας ένα δικό του/της κείμενο.

- Διαπιστώνονται σημαντικές δυσκολίες στον εντοπισμό βιβλιογραφικών αναφορών συναφών με το θέμα της έρευνας

Παρουσιάζεται ιδιαίτερο πρόβλημα στον εντοπισμό συναφών με το θέμα κειμένων (όπως άρθρα, κεφάλαια σε πρακτικά συνεδρίων/βιβλία), κυρίως ερευνητικού περιεχομένου, στοιχείο που μπορεί να οφείλεται είτε στην περιορισμένη διερεύνηση, είτε σε πραγματική αδυναμία διερεύνησης του πεδίου, είτε σε αδυναμία χειρισμού των ερευνητικής φύσης κειμένων. Τα προαναφερθέντα επιτείνονται από την αδυναμία των φοιτητών/τριών να εντοπίσουν και να μελετήσουν ξενόγλωσσα κείμενα.

- Ιδιαίτερα περιορισμένη η αξιοποίηση ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας στην θεωρητική θεμελίωση της μελέτης

α. Η αξιοποίηση αναφορών από τη διεθνή βιβλιογραφία θεωρούνται απαραίτητες.

β. Η αξιοποίηση απαιτεί ουσιαστική μελέτη της ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας και όχι απλή παράθεσή της, που πολλές φορές αποτελεί προϊόν αντιγραφής-επικόλλησης από άλλες, πρωτογενείς πηγές. Για τον λόγο αυτό, στο πλαίσιο της σύνταξης των βιβλιογραφικών παραπομπών θεωρείται αναγκαία η παράθεση και της/των σελίδας/ων στην/στις οποία/ες

αναφέρεται οι φοιτητές/τριες.

- Αδυναμία τεκμηρίωσης των επιχειρημάτων με τη χρήση της επιστημολογικής γνώσης

Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι οι φοιτητές/ριες προβαίνουν σε σχεδόν προσωπικές τοποθετήσεις ή τοποθετήσεις που δεν αντλούν από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία. Αυτό μπορεί να γίνεται με τη μορφή ρητορικών ερωτήσεων, υποθέσεων ή προσωπικής γνώμης που δεν είναι ο συνήθης τρόπος γραφής σε ακαδημαϊκό κείμενο. Οι φοιτητές/ριες πρέπει να επιδιώκουν την κριτική συζήτηση της βιβλιογραφίας και την ανάπτυξη θέσεων/επιχειρημάτων στη βάση της βιβλιογραφίας. Αντίστοιχα καλό είναι να αποφεύγονται χαρακτηρισμοί και αξιολογικοί προσδιορισμοί (π.χ. τρομακτικό, τρομερό, τεράστιο, χειραγώγηση, απαράδεκτο κλπ.), διότι παραπέμπουν σε δημοσιογραφικό ή τουλάχιστον αφηγηματικό λόγο και δεν προσιδιάζουν στον ακαδημαϊκό τρόπο γραφής.

- Σημαντικές δυσκολίες σύνδεσης της ενότητας του Θεωρητικού Πλαισίου με την ενότητα των Συμπερασμάτων

Δεν αξιοποιείται το Θεωρητικό Πλαίσιο στην ενότητα των Συμπερασμάτων και ειδικότερα στην απαραίτητη ερμηνεία των αποτελεσμάτων και το σχολιασμό-συζήτηση και διασύνδεση με ερευνητικά ερωτήματα ή υποθέσεις.

- Ασαφή και πολυάριθμα ερευνητικά ερωτήματα ή/και ερευνητικές υποθέσεις

α. Παρατηρείται απουσία λειτουργικών ορισμών εννοιών-κλειδιά των ερευνητικών ερωτημάτων ή/και ερευνητικών υποθέσεων.

β. Λόγω αδυναμίας ή/και άγνοιας, συχνά η μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση πολλών ερευνητικών ερωτημάτων ή/και ερευνητικών υποθέσεων, που στη συνέχεια δεν είναι κατάλληλα ή επαρκώς «διαχειρίσιμα» (π.χ., συγκρότηση εργαλείων σε ερωτηματολόγιο με τη χρήση πολλών μεταβλητών, οι οποίες στη συνέχεια είτε δεν αξιοποιούνται, είτε δεν παρουσιάζονται, είτε δεν διαχειρίζονται ορθά).

Μεθοδολογικά ελλείμματα - Συγκρότηση ακατάλληλων εργαλείων συλλογής δεδομένων / ανάλυσης δεδομένων:

α. Χρησιμοποιούνται εργαλεία για τη συλλογή των δεδομένων που δεν συνάδουν με τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τις ερευνητικές υποθέσεις της ΔΕ.

β. Χρησιμοποιούνται εργαλεία για την ανάλυση των δεδομένων που δεν συνάδουν με τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τις ερευνητικές υποθέσεις της ΔΕ.

γ. Στην ανάλυση των δεδομένων επιλέγονται στατιστικοί έλεγχοι που δεν συνάδουν είτε με τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τις ερευνητικές υποθέσεις της ΔΕ, είτε με το είδος των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί.

δ. Στην ανάλυση των δεδομένων ποιοτικής έρευνας επιλέγονται διαδικασίες ανάλυσης που δεν συνάδουν είτε με τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τις ερευνητικές υποθέσεις της ΔΕ, είτε με το είδος των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί.

- Χρήση παραδειγμάτων- τα παραδείγματα δεν αποτελούν επιστημονική τεκμηρίωση του

επιχειρήματος

Καλό είναι να χρησιμοποιούνται παραδείγματα -όπου αυτό είναι δυνατό- για να επεξηγούνται τα επιχειρήματα που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της εργασίας. Τα παραδείγματα δε μπορεί να είναι τα ίδια επιχειρήματα αλλά συχνά είναι ωφέλημα στη διευκρίνιση ή επεξήγηση ενός επιχειρήματος. Επίσης, συχνά χρειάζεται εκείνος που γράφει να ξαναδιαβάξει το κεφάλαιο ή την ενότητα που συνθέτει κάθε φορά, ώστε να επιβεβαιώνει ότι η συζήτηση δεν εκτρέπεται από το θέμα της εργασίας, αλλά και να τηρεί την απαραίτητη οικονομία (όριο λέξεων) του πονήματος.

- Σημαντικές δυσκολίες στην ανάπτυξη της ενότητας των Συμπερασμάτων

α. Παρατηρείται δυσκολία στην παρουσίαση των ευρημάτων της ΔΕ ανά ερευνητικό ερώτημα ή/και ερευνητική υπόθεση που τέθηκε ως στόχος της ΔΕ.

β. Τα Συμπεράσματα της μελέτης και ειδικότερα η συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας αποτελεί περιορισμένης έκτασης τμήμα των συμπερασμάτων και συχνά είναι εξαιρετικά αδύναμη από πλευράς ανάπτυξης, ερμηνείας και επιχειρηματολογίας.

γ. Στα Συμπεράσματα επαναλαμβάνονται τα αποτελέσματα, εμφανίζονται πλείστα αριθμητικά στοιχεία μέχρι και πίνακες.

- Λογοκλοπή

Σημειώνεται ότι όλες οι ΔΕ ελέγχονται συστηματικά για λογοκλοπή μέσω ειδικού λογισμικού, όπου συχνά

α. διαπιστώνονται εκτεταμένες παραθέσεις κειμένων που προέρχονται, συχνά, από εργασίες παρελθόντων ετών,

β. διαπιστώνεται απουσία τήρησης των κανόνων για τη σύνταξη των βιβλιογραφικών παραπομπών και αναφορών,

γ. είτε από αμέλεια, είτε από άγνοια, είτε από έλλειψη προσοχής παρουσιάζεται έντονο το φαινόμενο απουσίας υιοθέτησης στη σύνταξη του κειμένου μελέτης των όσων προβλέπονται αναφορικά με τη χρήση και σύνταξη βιβλιογραφικών παραπομπών και αναφορών.

9. Υποβολή της Διπλωματικής Εργασίας

1. Η ΔΕ πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη με χρήση ΗΥ (MS Office Word ή αντίστοιχο πρόγραμμα) και γραμμένη στην ελληνική γλώσσα.
2. Το τελικό κείμενο της διπλωματικής εργασίας πρέπει να υποβληθεί στη Γραμματεία σε τρία (3) δεμένα αντίτυπα που θα διανεμηθούν στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής.
3. Η πρώτη σελίδα περιλαμβάνει εκτός του τίτλου της διατριβής, του Πανεπιστημίου, του τμήματος σπουδών, του ονόματος του σπουδαστή και του ακαδημαϊκού έτους, το όνομα και τον τίτλο του επιβλέποντος καθηγητή ή της επιβλέπουσας καθηγήτριας.
4. Μετά την πρώτη σελίδα ακολουθεί η υπεύθυνη δήλωση αυθεντικότητας της διπλωματικής εργασίας το κείμενο της οποίας επισυνάπτεται στο Παράρτημα του παρόντος οδηγού. Η

δήλωση πρέπει να είναι υπογεγραμμένη από τον/την φοιτητή/τρια, για να γίνει δεκτό το αντίτυπο της διπλωματικής από τη Γραμματεία.

5. Ο τίτλος της Διπλωματικής εργασίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 20 λέξεις.
6. Στην επόμενη σελίδα παρατίθεται η σύνοψη της διατριβής (300 λέξεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, η οποία πρέπει να παρέχει στον αναγνώστη μία επαρκή πληροφόρηση σχετικά με τους στόχους, τη μεθοδολογία της έρευνας και τα κύρια συμπεράσματα. Η περίληψη θα πρέπει να είναι περιεκτική και να μην περιλαμβάνει αναφορές. Είναι υποχρεωτική η παράθεση έως 6 λέξεων-κλειδιών, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την ταξινόμηση/κατάταξη της εργασίας στο αποθετήριο του ΠΜΣ.
7. Αμέσως μετά την περίληψη παρατίθεται ο πίνακας περιεχομένων της εργασίας.
8. Μετά τα περιεχόμενα ακολουθεί το κυρίως κείμενο της διπλωματικής εργασίας.
9. Εάν υπάρχουν παραρτήματα, παρατίθενται μετά το κυρίως κείμενο της διατριβής και οι τίτλοι τους αναφέρονται στα περιεχόμενα.
10. Στο τέλος της εργασίας παρατίθεται ενοποιημένη βιβλιογραφία κατ' αλφαβητική και χρονολογική σειρά των συγγραφέων/πηγών, η οποία καλύπτει πλήρως τις αναφορές που περιέχονται στο κείμενο της εργασίας.
11. Η αρίθμηση των σελίδων πρέπει να είναι συνεχής και να μην περιλαμβάνει τη σελίδα τίτλου.
12. Το κυρίως κείμενο της διπλωματικής εργασίας πρέπει να είναι γραμμένο σε γραμματοσειρά Times New Roman ή Calibri, με στοιχεία μεγέθους 12 στιγμών (12pts) και διάστιχο 1,5.
13. Η έκταση του κειμένου πρέπει να ανέρχεται περίπου στις 20.000 λέξεις, χωρίς τη βιβλιογραφία και τα παραρτήματα. Το κείμενο πρέπει να είναι τυπωμένο σε λευκό χαρτί μεγέθους A4.
14. Αναλυτικές προδιαγραφές σχετικά με τη συγγραφή και την παράδοση της ΔΕ παρατίθενται στο Παράρτημα V του παρόντος οδηγού.

10. Αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας

Το Γ' εξαμήνο σπουδών ορίζεται ως η περίοδος εκπόνησης της ΔΕ και η υποστήριξή της μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά τη λήξη του Γ' εξαμήνου. Με την ολοκλήρωση της ΔΕ και μετά την έγκρισή της από τον επιβλέποντα καθηγητή ή την επιβλέπουσα καθηγήτρια, η ΔΕ κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ για αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας πραγματοποιείται με προφορική υποστήριξη-παρουσίαση-εξέταση ενώπιον τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης στην οποία συμμετέχει ο επιβλέπων καθηγητής/ η επιβλέπουσα καθηγήτρια και δύο άλλοι διδάσκοντες/ διδάσκουσες του ΠΜΣ ή του Τμήματος ή άλλου ομοταγούς ΑΕΙ του εσωτερικού ή εξωτερικού, που ορίζονται ως αξιολογητές/αξιολογήτριες από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ (ΣΕΠΜΣ) μετά από εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή/ της επιβλέπουσας καθηγήτριας.

Η ημερομηνία της εξέτασης ορίζεται με σχετική απόφαση της τριμελούς επιτροπής και ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ. Η δημόσια εξέταση των ΔΕ είναι υποχρεωτική και είναι

ανοιχτή στους/στις φοιτητές/τριες του ΠΜΣ και στο κοινό. Η εξέταση της ΔΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης της ΔΕ από τον επιβλέποντα/ την επιβλέπουσα και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς επιτροπής.

Σε περίπτωση κατά την οποία φοιτητής/τρια δεν παραστεί στην ορισθείσα εξέταση, αυτό θα έχει αρνητική επίπτωση στη συνολική αξιολόγηση της ΔΕ.

Η διαδικασία αξιολόγησης της ΔΕ διαρκεί περίπου μια ώρα. Η διαδικασία αρχίζει με προφορική παρουσίαση και οπτική υποστήριξη (πχ, powerpoint) της εργασίας, διάρκειας το πολύ 20 λεπτών. Στη συνέχεια τα μέλη της επιτροπής υποβάλουν ερωτήσεις στον/στη φοιτητή/τρια σχετικά με τη ΔΕ και ακολουθεί συζήτηση.

Η επιτυχής ή μη αξιολόγηση της ΔΕ ανακοινώνεται στον/στη φοιτητή/τρια από τον επιβλέποντα καθηγητή/ την επιβλέπουσα καθηγήτρια μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης.

Οι αξιολογητές μπορούν να διατυπώσουν κρίσεις και παρατηρήσεις στη ΔΕ και να ορίσουν: (α) *Ελάσσονες διορθώσεις*, στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί ο/η φοιτητής/τρια, εντός 20 ημερών. Εάν αυτό ζητηθεί, η επιτροπή καταθέτει τον τελικό βαθμό στη Γραμματεία χωρίς περαιτέρω εξέταση. (β) *Μείζονος σημασίας διορθώσεις* στη διπλωματική εργασία στις οποίες ο/η υποψήφιος/α ανταποκρίνεται εντός 45 ημερών. Στην περίπτωση αυτή, ορίζεται επανεξέταση της διορθωμένης εργασίας την αμέσως επόμενη εξεταστική περίοδο, και αν ο/η φοιτητής/τρια δεν ανταποκριθεί επιτυχώς, διαγράφεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης. (γ) *Την απόρριψη της ΔΕ*, οπότε ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης.

11. Διασφάλιση της Πνευματικής Πρωτοτυπίας της Διπλωματικής Εργασίας

Προκειμένου να κατοχυρωθεί η πρωτοτυπία της εργασίας, κάθε φοιτητής/τρια θα κληθεί να υπογράψει ειδικό έντυπο δήλωσης ότι η διπλωματική εργασία αποτελεί προϊόν προσωπικής πνευματικής δημιουργίας και αντιπροσωπεύει τις δικές του/της απόψεις επί του συγκεκριμένου θέματος. Επίσης, θα βεβαιώνει ότι οι συγγραφείς και οι πηγές στις οποίες ανέτρεξε στο πλαίσιο της εκπόνησης του συγκεκριμένου έργου αναφέρονται στο σύνολό τους και αντιστοιχούν πλήρως στις βιβλιογραφικές αναφορές της μελέτης, αποκλείοντας κάθε ανοχή σε φαινόμενα λογοκλοπής.

Η δήλωση εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του παρόντος οδηγού.

Παράρτημα Α

Δήλωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(περιλαμβάνεται, υπογεγραμμένη από τον/τη φοιτητή/τρια, μαζί με τα υπόλοιπα στοιχεία που απαιτούνται, μετά τη σελίδα τίτλου της εργασίας)

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη Διπλωματική Εργασία για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών του ΠΜΣ στη «Πολιτική και Διαδίκτυο» Πλήρους Φοίτησης του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης Διπλωματικής Εργασίας αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο.

Σε κάθε περίπτωση, αναληθούς ή ανακριβούς δήλωσης, υπόκειμαι στις συνέπειες που προβλέπονται στον Κανονισμό Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Σπουδών στη «Πολιτική και Διαδίκτυο» και στις διατάξεις που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ο/Η δηλών/ούσα

Όνοματεπώνυμο:

Αριθμός Μητρώου:

Υπογραφή:

Παράρτημα Β

Έντυπο Δήλωσης Θέματος Διπλωματικής Εργασίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΠΜΣ «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ»

ΕΝΤΥΠΟ ΔΗΛΩΣΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ:	
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ:	

ΕΓΚΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Παράρτημα Γ

Έντυπο Πρότασης Διπλωματικής Εργασίας

<p>ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ ΠΜΣ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ</p>
<p>Πρόταση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας (*)</p>
<p>Όνοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:</p>
<p>Τίτλος:</p>
<p>Περιγραφή της πρότασης (αναγκαιότητα, σημασία, σκοπός, στόχοι):</p>
<p>Επισκόπηση της βιβλιογραφίας (συνοπτική):</p>
<p>Μεθοδολογία έρευνας (ερωτήματα/υποθέσεις έρευνας, μέθοδος, δείγμα/πηγές, εργαλείο):</p>
<p>Ενδεικτική βιβλιογραφία:</p>

(*) Το παρόν έντυπο συνοδεύει υποχρεωτικά το Έντυπο Δήλωσης Θέματος Διπλωματικής Εργασίας. Η περιγραφή των επιμέρους σημείων της πρότασης είναι συνοπτική και το κείμενο (μέγεθος γραμματοσειράς 12, διάστιχο 1,5) να είναι έως 600 λέξεις.

Παράρτημα Δ

Προδιαγραφές Παράδοσης Διπλωματικής Εργασίας

1. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1.1 Γενικές οδηγίες

Θα πρέπει οι διπλωματικές να παραδίδονται σε αρχείο μορφής pdf, με ενδεικνυόμενο μέγεθος όχι μεγαλύτερο από 30Mb.

Για το σκοπό αυτόν πρέπει να γίνεται προσεκτική επιλογή και χρήση εικόνων, ειδικά εικόνων υψηλής ανάλυσης, με σκοπό να εξυπηρετούνται οι στόχοι και το περιεχόμενο της διπλωματικής εργασίας.

Επιπρόσθετα, πρέπει να αποφεύγεται ο διαχωρισμός της διπλωματικής σε περισσότερα του ενός αρχεία (πχ, ανά κεφάλαιο, ή σε εξώφυλλο και κύριο μέρος ή οποιοσδήποτε άλλος διαχωρισμός).

1.2 Προδιαγραφές κειμένου

1.2.1 Μορφοποίηση σελίδων

Διατηρείται η τυποποιημένη μορφοποίηση κειμένου σελίδας A4 του Word.

1.2.2 Μορφοποίηση επικεφαλίδων

- I. Για τίτλους κεφαλαίων: μέγεθος γραμματοσειράς 16, έντονα (bold).
- II. Για τίτλους ενοτήτων: μέγεθος γραμματοσειράς 14, έντονα (bold).
- III. Για τίτλους υποενοτήτων 1ου επιπέδου: μέγεθος γραμματοσειράς 12, έντονα (bold).
- IV. Για τίτλους υποενοτήτων 2ου επιπέδου: μέγεθος γραμματοσειράς 12, έντονα (bold), πλάγια (italic).
- V. Για τίτλους πινάκων: μέγεθος γραμματοσειράς 10, έντονα (bold), στοίχιση στο μέσο πάνω από τους πίνακες.
- VI. Για τίτλους γραφημάτων, εικόνων: μέγεθος γραμματοσειράς 10, έντονα (bold), στοίχιση στο μέσο κάτω από τα γραφήματα/εικόνες.

1.2.3 Κείμενο

Γραμματοσειρά: Times New Roman, Calibri, Μέγεθος γραμματοσειράς: 12, Διάστιχο: 1,5, Στοιχισή: πλήρης στοιχισή δεξιά και αριστερά, Κωδικοποίηση: Unicode

1.2.4 Παράγραφοι

Κάθε παράγραφος πρέπει να ξεκινά σε νέα γραμμή και να αφήνει την προκαθορισμένη εσοχή ή τουλάχιστον 0,5cm (0,2 in).

Προδιαγραφές εικόνας, φωτογραφίας, σχήματα, πίνακες

Στις περιπτώσεις όπου περιέχονται εικόνες και φωτογραφίες θα πρέπει να τηρούν προδιαγραφές ευκρίνειας (ενδεικτικά: 300 dpi) και κωδικοποίησης (jpeg/jpg, bmp, tiff, png κα) που να διασφαλίζουν την ποιότητά τους.

Η μορφοποίηση γραφημάτων και πινάκων θα πρέπει να διαφοροποιείται ανάλογα με τη σκοπιμότητα των κειμένων, να είναι ευκρινής και τα κείμενα ευανάγνωστα ώστε να διασφαλίζουν την ποιότητά τους.

1.3 Γενικά σχόλια

- Ο τίτλος πρέπει να περιλαμβάνει αρκετή πληροφορία για ευρετηρίαση αλλά να είναι γενικός σε τέτοιο βαθμό, ώστε οι αναγνώστες εκτός αντικειμένου να μπορούν να κατανοήσουν περί τίνος πρόκειται.
- Η διπλωματική πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει περιεχόμενα, και αν χρειάζεται κατάλογο πινάκων, γραφημάτων/εικόνων, συντομογραφιών κλπ.
- Τα περιεχόμενα πρέπει να περιλαμβάνονται με την αντίστοιχη αρίθμηση και πρέπει υποχρεωτικά να έχουν δημιουργηθεί αυτόματα (όχι με το χέρι) από τον επεξεργαστή κειμένου.
- Το σώμα της διπλωματικής πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει Εισαγωγή, Κεφάλαια κυρίως μέρους, Συμπεράσματα/Επίλογο και Βιβλιογραφία.
- Το κύριο μέρος της διπλωματικής μπορεί να διακρίνεται σε θεωρητικό μέρος και ερευνητικό μέρος.
- Η διπλωματική μπορεί να συμπληρώνεται από Παραρτήματα.

2. ΠΡΟΤΥΠΟ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ακολουθεί, στις επόμενες σελίδες, ένα πρότυπο σώματος Διπλωματικής Εργασίας.

Υπόδειγμα εξωφύλλου μεταπτυχιακής διπλωματικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (14")

Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (14")

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ» (12")**

ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (14")

ΟΝΟΜΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ/ΑΣ (14")

*Διπλωματική εργασία που κατατίθεται ως μέρος των απαιτήσεων του Προγράμματος
Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Πολιτική και το Διαδίκτυο (12")*

Αθήνα, μήνας, έτος (12")

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

© ΕΚΠΑ, 2020

Η παρούσα διατριβή, η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Πολιτική και Διαδίκτυο» και τα λοιπά αποτελέσματα της αντίστοιχης Διπλωματικής Εργασίας (ΔΕ) αποτελούν συνιδιοκτησία του ΕΚΠΑ και του/της φοιτητή/τριας, καθένας/μία από τους/τις οποίους/ες έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης και αναπαραγωγής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και τον/την συγγραφέα και το ΕΚΠΑ όπου εκπονήθηκε η ΔΕ.

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Δήλωση εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Αφιέρωση

(προαιρετικά)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Περίληψη: Το κεντρικό θέμα πρέπει να περιγράφεται εν συντομία με περίπου 300 λέξεις στα ελληνικά. Η περίληψη θα πρέπει να είναι περιεκτική και να μην περιλαμβάνει αναφορές. Η περίληψη να ξεκινάει πάντα σε μονή σελίδα.

Λέξεις-κλειδιά: Είναι υποχρεωτική η παράθεση έως 6 λέξεων-κλειδιών, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την κατάταξη της εργασίας.

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Στα αγγλικά:

Abstract:

Keywords:

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Περιεχόμενα

Παρατίθεται πίνακας περιεχομένων μέχρι ενότητες 3ου επιπέδου. Οι ενότητες είναι αριθμημένες. Για κάθε ενότητα παρατίθεται ο αριθμός πρώτης σελίδας στοιχισμένος δεξιά. Στα περιεχόμενα εμφανίζονται και τα παραρτήματα. Ο πίνακας περιεχομένων να ξεκινά πάντα από μονή σελίδα.

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Κατάλογος Πινάκων (προαιρετικά, εφόσον υπάρχουν)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Κατάλογος Γραφημάτων (προαιρετικά, εφόσον υπάρχουν)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Κατάλογος Εικόνων (προαιρετικά, εφόσον υπάρχουν)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Συνομογραφίες (προαιρετικά, εφόσον υπάρχουν)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ευχαριστίες (προαιρετικά)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Εισαγωγή

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Πρώτο κεφάλαιο θεωρητικού μέρους (Τίτλος)

Κάθε κεφάλαιο αρχίζει πάντα σε νέα και μονή σελίδα. Τα κεφάλαια εμπεριέχουν ενότητες οι οποίες είναι αριθμημένες με αριθμούς (πχ, 2, 2.1. , 2.1.1. κλπ) και μορφοποιούνται ως εξής:

2.1. (Τίτλος)

(δύο κενές γραμμές πριν τον τίτλο και μία κενή γραμμή μετά τον τίτλο)

2.1.1. (Τίτλος)

(δύο κενές γραμμές πριν τον τίτλο και μία κενή γραμμή μετά τον τίτλο)

2.1.1.1. (Τίτλος)

(δύο κενές γραμμές πριν τον τίτλο και μία κενή γραμμή μετά τον τίτλο)

Πίνακες, Γραφήματα, Εικόνες

Εάν υπάρχουν πίνακες, αυτοί αριθμούνται με την σειρά που εμφανίζονται και αναφέρονται στο κείμενο: (πίνακας. 1, 2, 3, ...). Ο τίτλος "Πίνακας 1: Κείμενο τίτλου." τοποθετείται πάνω από τον πίνακα, στοιχισμένος στο κέντρο.

Εάν υπάρχουν γραφήματα, εικόνες, αυτά αριθμούνται με την σειρά που εμφανίζονται και αναφέρονται στο κείμενο: (Γράφημα/Εικόνα. 1, 2, 3,...). Ο τίτλος "Γράφημα 1: Κείμενο τίτλου." να τοποθετείται κάτω από το γράφημα/εικόνα, στοιχισμένος στο κέντρο.

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Δεύτερο κεφάλαιο θεωρητικού μέρους (Τίτλος)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία έρευνας (Τίτλος)

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Συμπεράσματα

ΣΕ ΝΕΑ ΜΟΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Βιβλιογραφία (η βιβλιογραφία δεν αριθμείται ως κεφάλαιο)

ΣΕ ΝΕΕΣ ΜΟΝΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Παράρτημα Α: τίτλος

Παράρτημα Β: τίτλος

...